

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1148/2019
29.05.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Споменке Зарић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., улица ... број ..., чији је пуномоћник Раде Еркић, адвокат из ..., улица ... број ..., против тужене Републике Србије – Министарство правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж број 1071/17 од 02.08.2018. године, у седници већа одржаној дана 29.05.2019. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж број 1071/17 од 02.08.2018. године у одбијајућем делу става првог изреке, тако што се тужена Република Србија – Министарство правде обавезује да тужиоцу АА, поред износа који је досуђен наведеном пресудом, исплати износ од још 1.200.000,00 динара, укупно 3.000.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.11.2016. године, као дана пресуђења па до коначне исплате.

У преосталом делу ревизија тужиоца се **ОДБИЈА** као неоснована.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена Република Србија – Министарство правде да тужиоцу АА накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 352.000,00 динара.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П број 122/16 од 02.11.2016. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезана је тужена да му на име накнаде нематеријалне штете због претрпљеног бола услед неоснованог лишења слободе исплати износ од 6.410.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.11.2016. године као дана пресуђења, па све до коначне исплате. Ставом другим изреке, делимично је одбијен тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа од 6.410.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете по истом основу, а до траженог износа од 9.000.000,00

динара односно за износ од 2.590.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 02.11.2016. године, као дана пресуђења па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 297.600,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж број 1071/17 од 02.08.2018. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Вишег суда у Београду П број 122/16 од 02.11.2016. године у ставу првом изреке и тако што је обавезана тужена да тужиоцу, на име накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе, исплати износ од 1.800.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 02.11.2016. године, као дана пресуђења, па до коначне исплате, док је у преосталом делу тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке пресуде Вишег суда у Београду П број 122/16 од 02.11.2016. године, па је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 168.100,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема отправка одлуке под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију с позивом на битне повреде одредбе парничног поступка из члана 407. став 1. тачка 3. у вези са чланом 374. став 2. тачка 12. ЗПП, као и с позивом на погрешну примену материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 55/14), па је нашао да је ревизија тужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, док у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене одредби Закона о парничном поступку, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, на коме је заснована побијана одлука, против тужиоца је вођен кривични поступак пред Вишим судом у Београду предмету К број 68/14 због постојања основане сумње да је извршио кривично дело неовлашћена производња и стављање у промет опојних дрога, које је прописано чланом 246. став 3. у вези става 1. КЗ, због чега је према њему решењем истражног судије Ки број 851/11 од 05.10.2011. године одређен притвор који се има рачунати почев од 03.10.2011. године када је лишен слободе и исти је трајао до 05.07.2013. године, када је притвор укинут решењем К број 84/12 од 05.07.2013. године и тужилац пуштен на слободу. Пресудом Вишег суда у Београду К број 68/14 од 30.01.2015. године тужилац је ослобођен од оптужбе, која одлука је постала правноснажна 25.05.2015. године. Тужилац је у притвору провео 641 дан, а у време притварања је имао ... године. Притвор тужилац није скривео, није се опирао хапшењу и за њим није била расписана потерница, те својим недозвољеним поступцима није проузроковао лишење слободе. Приликом притварања задобио је повреду левог уха, јер су га тукли припадници полиције у станици, чије последице и даље осећа. Што се тиче самих услова у притвору,

тузилац је прва два дана притвора провео са још два лица у малој просторији са врло slabим осветљењем и без прозора, док је касније пребачен у просторију са 17 лица у собу у којој није било могућности интиме за спровођење основних физиолошких потреба. Касније је сазнао да је у стану његовог друга ББ пронађено 700 грама марихуане и пиштољ. У време лишења слободе, тужилац је био на студијама завршне године и апсолвент, а након изласка из притвора изгубио право на редовно студирање, те је услед тога морао да поднесе захтев за признање положених испита, да се испише са факултета и да плати школарину у износу од 1.000,00 евра. Иначе, породици и пријатељима у ... није могао да оправда ово што му се догодило, из разлога што је живео у малој средини где већина људи не верује да није учинио предметно кривично дело, због чега још увек носи стигму дилера дроге.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је заклучио да је тужбени захтев тужиоца делимично основан, из ког разлога је обавезао туженог да му на име накнаде нематеријалне штете због повреде права личности и претрпљених душевних болова због неоснованог лишења слободе исплати износ од 6.410.000,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом, док је у преосталом делу тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован, а све с позивом на одредбе чланова 560, 556, 557. и 558. Закона о кривичном поступку, као и с позивом на одредбу члана 172. и 200. Закона о облигационим односима.

Побијаном другостепеном одлуком првостепена пресуда је преиначена и обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете по истом основу исплати износ од 1.800.000,00 динара, са припадајућом каматом, из разлога што је другостепени суд закључио да је првостепеном пресудом износ накнаде нематеријалне штете превисоко одмерен и да није у складу са императивима из одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, због чега је у преосталом делу одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Основано у ревизији тужилац указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду у делу одкуке о висини накнаде нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе, на начин како је то учињено ставом првим изреке другостепене одлуке.

Наиме, Врховни касациони суд, имајући у виду све околности од значаја за одмеравање висине накнаде нематеријалне штете, и то време проведено у притвору, врсти кривичног дела која је тужиоцу била стављена на терет, његово породично и здравствено стање, као и сврху и циљ ове накнаде, те даље чињенице да је лишење слободе тужиоца проузроковало негативне реакције средине, те негативне последице по његово школовање, налази да тужиоцу припада правична накнада нематеријалне штете због неоснованог лишења слободе у износу од укупно 3.000.000,00 динара, а све у смислу одредбе члана 200. Закона о облигационим односима, у вези одредбе члана 232. Закона о парничном поступку.

Сагласно наведеном, Врховни касациони суд је преиначио другостепену одлуку и обавезао тужену да тужиоцу, поред износа од 1.800.000,00 динара који је досуђен пресудом Апелационог суда у Београду Гж број 1071/17 од 02.08.2018. године, исплати још износ од 1.200.000,00 динара, тако да тужиоцу укупно

припада износ од 3.000.000,00 динара на име накнаде нематеријалне штете, а којим износом се тужиоцу пружа довољна сатисфакција за штету коју је претрпео.

Наиме, новчаном накнадом нематеријалне штете, душевни бол се не отклања, већ се ублажава, па накнада ове врсте представља морално задовољење и нема функцију еквивалента, као што је то случај код материјалне штете, нарочито имајући у виду субјективну процену оштећеног. Зато се, по оцени Врховног касационог суда, досуђеним износом тужиоцу пружа одговарајућа сатисфакција за штету коју је претрпео, а са друге стране досуђени износ не води остваривању лукративних циљева, а што је све у складу са принципом правичности који се овде има применити. Врховни касациони суд је имао у виду да је тужиоцу притвор одређен и због евентуалне опасности од бекства али то није био искључиви разлог притварања, како су то утврдили нижестепени судови.

Из наведених разлога, како је ревизија тужиоца делимично основана, одлучено је као у ставу првом изреке применом члана 416. став 1. и члана 414. став 1. ЗПП.

Тужена је обавезана да тужиоцу надокнади трошкове ревизијског поступка у износу од 352.000,00 динара, који трошкови обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката у износу од 33.0000,00 динара на основу Тарифног броја 13 тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Службени гласник РС“ број 121/12) као и трошкове судске таксе за ревизију у износу од 127.600,00 динара према Тарифном броју 1 таксене тарифе Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94...106/15) и судске таксе за одлуку по ревизији у износу од 191.400,00 динара, према Тарифном броју 2 исте тарифе.

**Председник већа – судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић